

Zaļais STEM

Koksnes tehnoloģijas
un biomateriāli kā atslēga
jauno speciālistu piesaistei

Sigita Alksne

asociācijas “Latvijas Koks” valdes locekle

Pētniece / eksperte • studente • skolotāja • mamma

“Lietkoku čemodāns”

Koksne skolā kā eksperiments un
saruna par profesiju.

~800

komplekti skolām
un partneriem

>20

uzņēmumi materiālos,
saturā un atbalstā

Skolotāju vēstneši

Praktiskas STEM nodarbības skolās

Koksnes īpašības, konstrukcijas, materiāli,
ķīmija un digitālie uzdevumi

“Lietkoku čemodāns”

2025./2026. mācību gads

9 136

skolēni piedalījušies nodarbībās

466

nodarbības kopā

264

nodarbības ar
uzņēmumu atbalstu

160

STEM projekta
nodarbības

Kādu vēstījumu mēs dodam jaunietim?

“Nemācīsies - kļūsi par galdnieku!”

Ja profesija kļūst par sodu neveiksmei skolā, jauniešiem ir grūtāk to saskatīt kā iespēju.

Avots: LSM publikācijas ekrānattēls, 08.07.2024.
Citētais izteikums ir prezentācijas vēstījuma ilustrācija.

LSM

Svarīgi [Krievijas iebrukums Ukrainā](#) [Kulberga valdība](#) [Valsts budžets 2027](#) ["airBaltic"](#) [Šovs "Es mīlu Tev"](#)

No 2025./2026. mācību gada 9. klases eksāmenos izkritušajiem īpašā programmā plāno mācīt amatu (precizēts)

Pievērs uzmanību – raksts publicēts pirms 2 gadiem un 3 mēnešiem.

Dalīties: [Twitter](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Seko LSM Google](#)

Foto: Zane Bitere / LETA

8. jūlijs, 2024, 16:29 | [Latvija](#) | Autori: [Ieva Puķe](#) (Latvijas Radio Ziņu dienesta korespondente)

Rezultātus centralizētajiem pamatskolu eksāmeņiem matemātikā Izglītības un zinātnes ministrija atklāja vien jūlija sākumā – pēc tam, kad daudzās skolās bija nosvinēti izlaidumi. Taču 654 devītklasniekiem visā Latvijā šī situācija bija mulsinoša, jo viņi matemātikā ir izkrituši un svinībām īsti nav iemesla. No 2025./2026. mācību gada tiek apsvērta sadarbība ar profesionālās ievirzes skolām, lai, vienlaikus vēl piestrādājot pie matemātikas pamatzināšanām, dotu viņiem iespēju iemācīties kādu amatu.

Nedēļas nogalē plašu ievēribu vietnē "Facebook" izpelnījās matemātikas skolotāja Aleksandra Vorobjova vēstulums par šī gada 9. klases centralizēto matemātikas eksāmenu rezultātiem.

Koksne ir tehnoloģiju platforma

Tehnoloģijas, dati, jauni materiāli un dizains.

MI + mežs

Sentinel-2, mašīnmācīšanās, droni

Masīvkoka būvniecība

CLT, LVL, BIM, prefabrikācija

Automatizēta ražošana

CNC, sensori, automatizācija

Bioķīmija

Lignoceluloze, šķiedras, biokompozīti

Tirgus virza tehnoloģiju attīstību

Trīs dažādi mērogi. Rādītājus nesummējam.

\$486

mljrd.

Koksnes un papīra
produktu eksports pasaulē

2024

€863

mljrd.

ES bioekonomikas
pievienotā vērtība

2023

2,31

2025

4,69

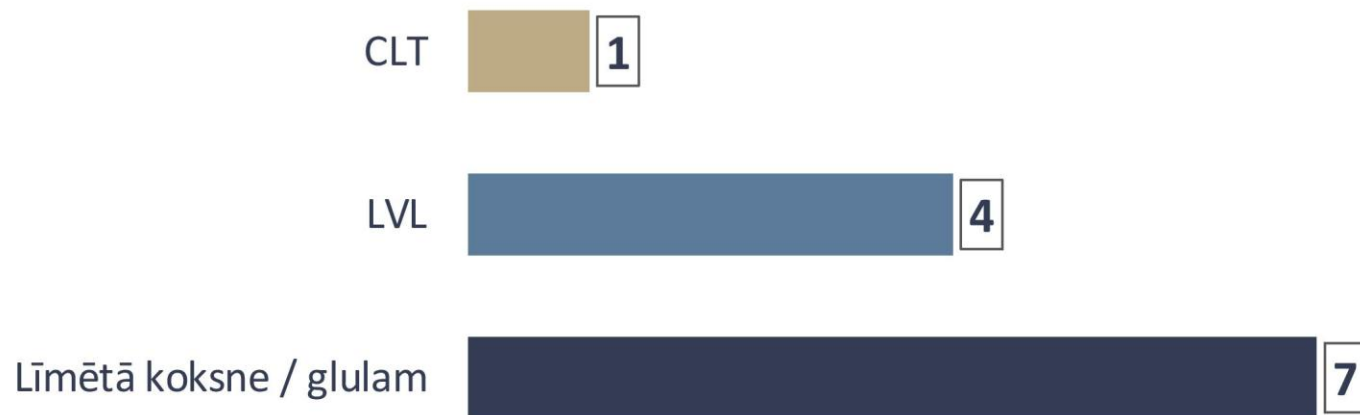
2030*

milj. t ražošanas jauda
bioplastmasām

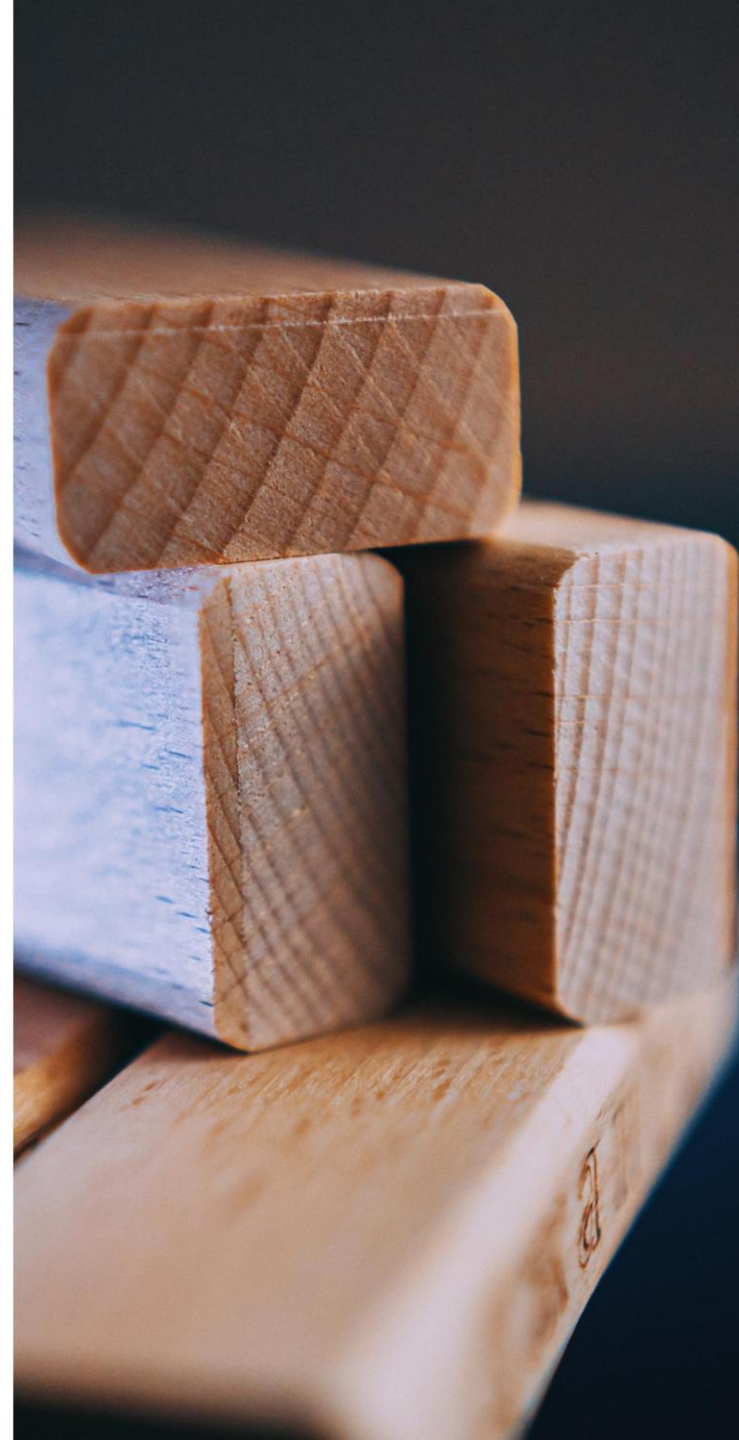
2025 līdz 2030*

No baļķa līdz inženiermateriālam

Pasaules apjomi 2023. gadā, milj. m³

Jauni materiāli prasa jaunas kompetences

Latvijas izaicinājums - prasmes un kvalifikācija

Darba tirgus prognoze 2030. gadam

-10 000

Augsti kvalificēti speciālisti

STEM, IKT, inženierija

-45 700

Profesionālā vidējā kvalifikācija

Īpaši inženierija un ražošana

+89 700

Vispārējā vai pamatizglītība

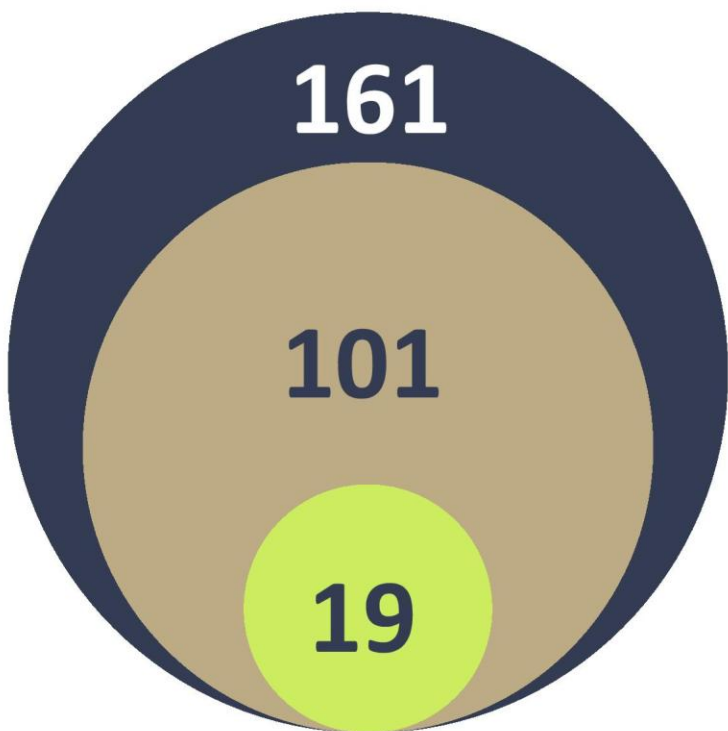
Arī zemāka kvalifikācija

Izšķiroša ir kvalifikāciju struktūra.

Avots: Ekonomikas ministrijas darba tirgus prognozes. Šie nav šodienas vakanču skaitļi.

Talantu piltuve ir pārāk šaura

LBTU MVZF 2025. gada vasaras izlaidums

MVZF absolvents

**meža un koksnes
programmās**

koksnes tehnoloģijās

14 + 5

Skola / PIA vai augstskola / Prakse / Darbs un R&D

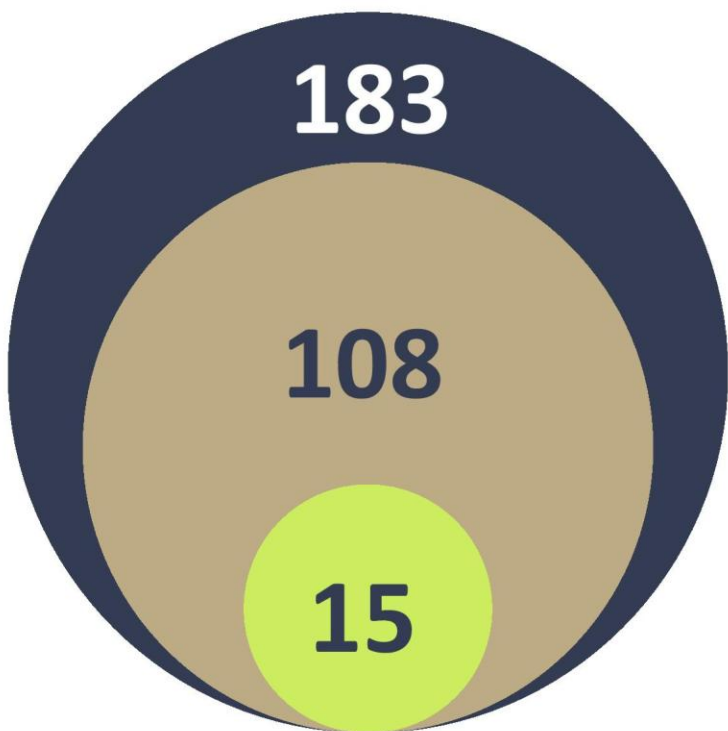
Avots: LBTU MVZF 2025. gada izlaiduma informācija. 19 absolventi nav viss Latvijas gada talantu piedāvājums.

Foto: profesijupasaule.lv

Talantu piltuve ir pārāk šaura

LBTU MVZF 2026. gada vasaras izlaidums

MVZF absolvents

**meža un koksnes
programmās**

koksnes tehnoloģijās

15

Skola / PIA vai augstskola / Prakse / Darbs un R&D

Avots: LBTU MVZF 2026. gada izlaiduma informācija. 15 absolventi nav viss Latvijas gada talantu piedāvājums.

Foto: profesijupasaule.lv

Ko piedāvājam jaunietim?

Profesijas valoda,
kas atklāj tehnoloģiju
iespējas.

MI + MEŽS

Dati, droni, tālizpēte

AUTOMATIZĒTA RAŽOŠANA

CNC, sensori,
automatizācija

Avots: SIA „Troja”

MASĪVKOKA INŽENIERIJA

CLT, LVL, BIM

*Avots: LVM.
LVM RIETUMVIDZEMES REĢIONA KLIENTU CENTRS*

BIOĶĪMIJA

Lignīns, šķiedras,
kompozīti

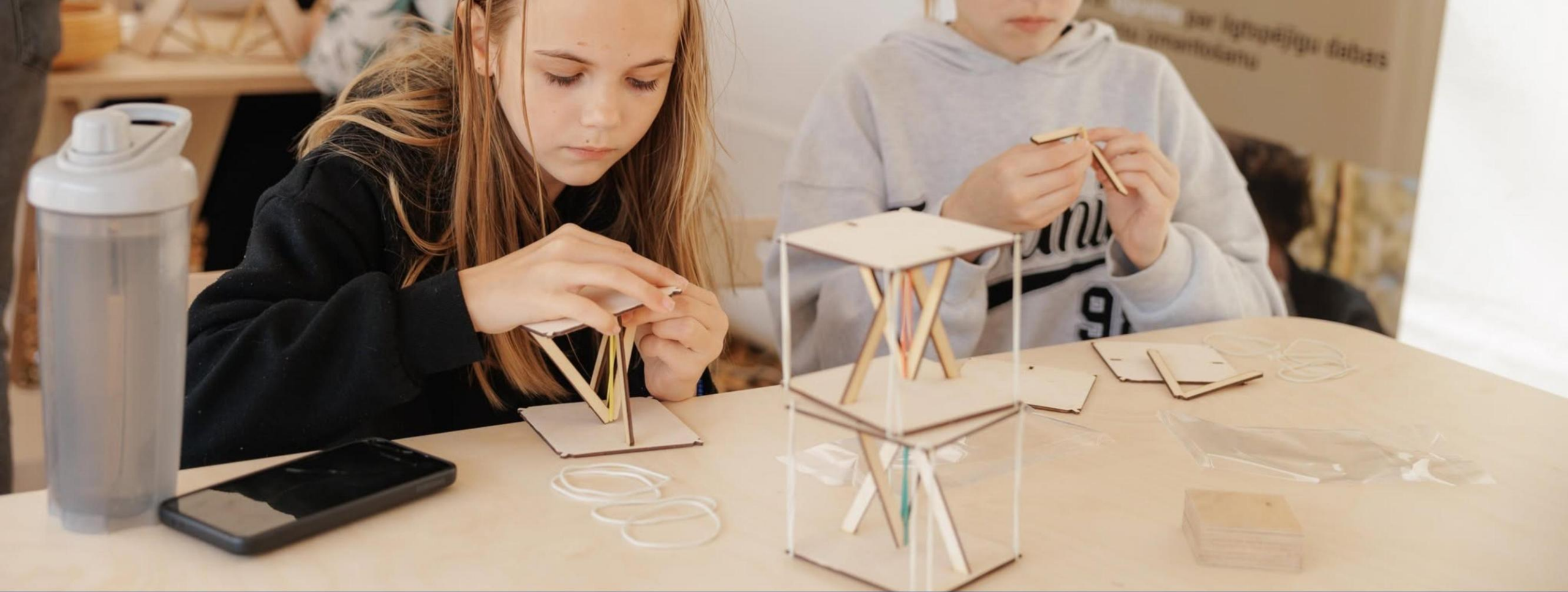
Avots: LVM.

LVKĶI pētniece Daniela Godiņa veic parauga šķīduma filtrāciju

**Viens atjaunojams
izejmateriāls.**

**Daudzas tehnoloģiju
karjeras.**

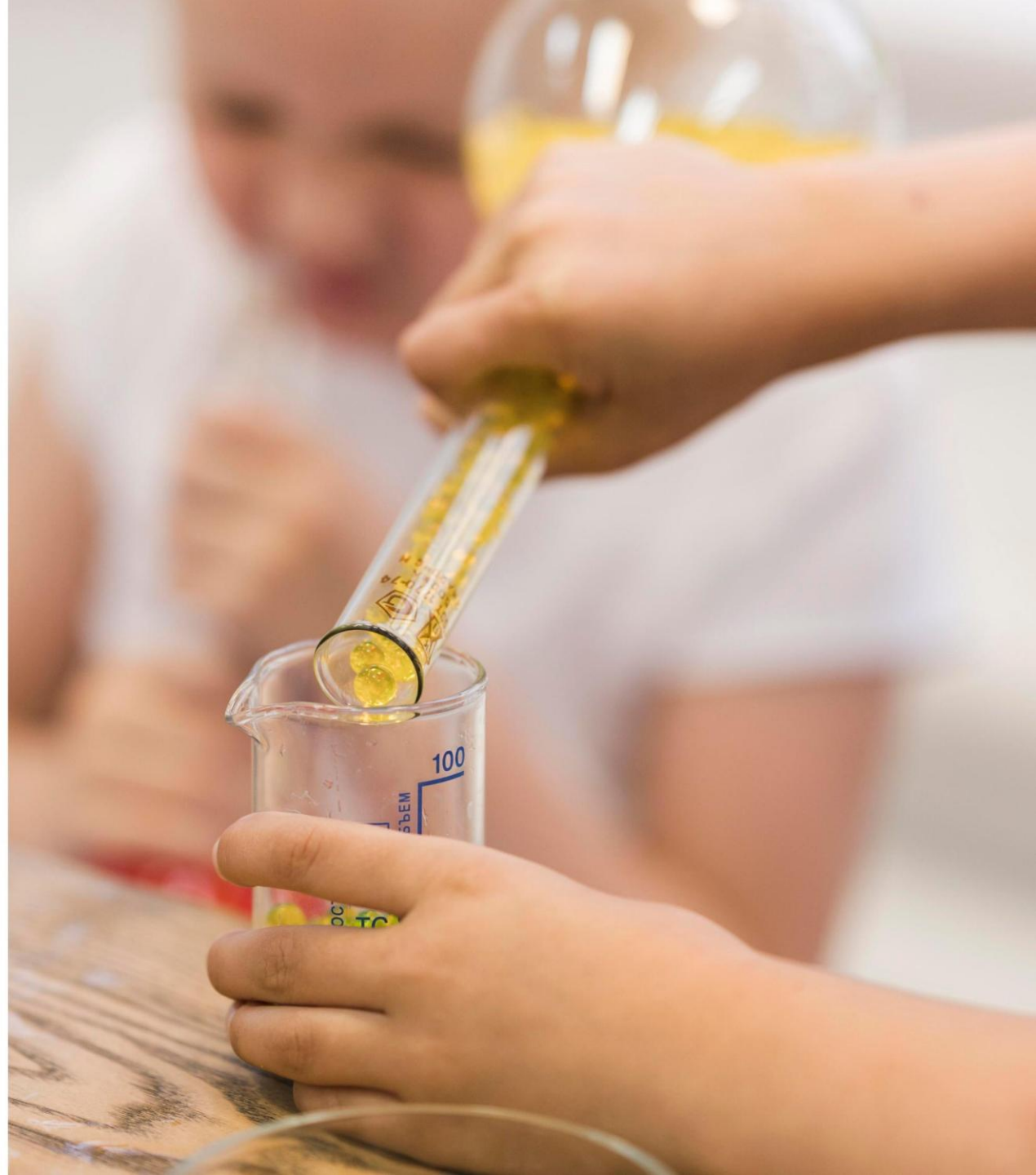
Pieredze pirms profesijas izvēles

AUSTRIJA

Kuchl

Holztechnikum Kuchl

**Integrēta koksnes
tehnoloģiju un biznesa
izglītības vide.**

SOMIJA

Metsä

Īsa, apmaksāta darba
pieredze 16-17 gadus
veciem jauniešiem.

VĀCIJA

Rosenheim

TH Rosenheim

**Koksnes tehnoloģiju studijas,
projekti ar uzņēmumiem
un prakses semestris.**

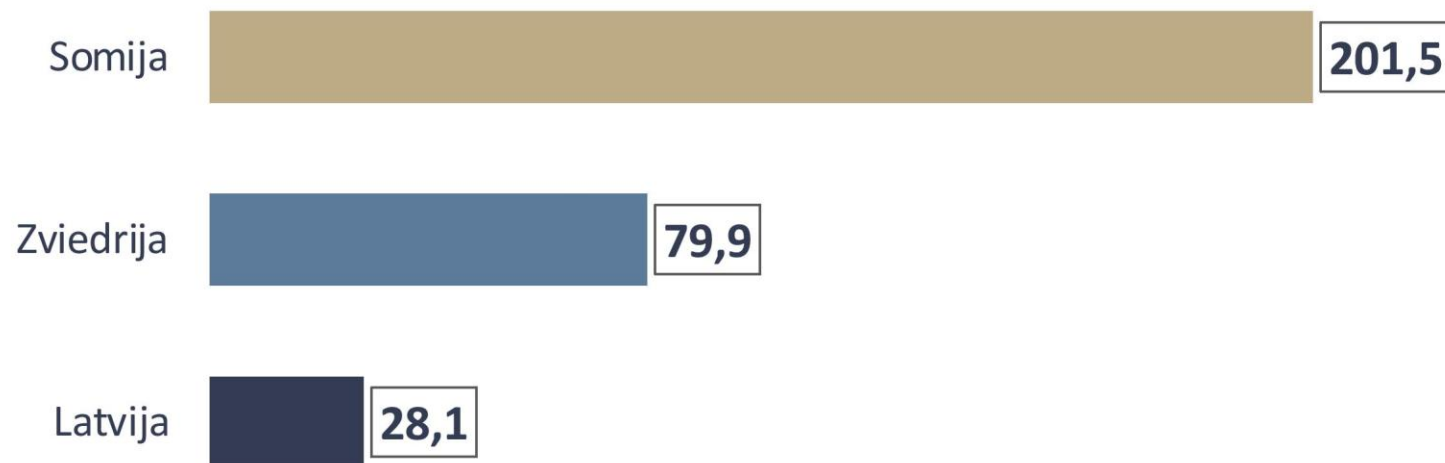

**Redzama tehnoloģija,
reāla pieredze
un turpinājums.**

Augstākās vērtības darbvietas

Mežsaimniecības pievienotā vērtība uz nodarbināto, tūkst. €

Tehnoloģijas un prasmes

Lielāka vērtība uz vienu resursa un darba vienību.

Strukturāls orientieris, nevis uzņēmumu efektivitātes tests.

Finansējums un infrastruktūra

**Savienot
instrumentus
vienā talantu
un inovāciju
ķēdē**

Viena redzama sistēma

CBE JU

€2 mljrd.

ES un industrijas bioekonomikas inovāciju partnerība

LIAA

€7,2 milj.

Inovāciju vaučeri

RIS3

€42,47 milj.

Pētniecības infrastruktūra: LBTU, WoodChemPlus, Silava

Bio-based Europe Alliance

€10 mljrd.

Iecerētās uzņēmumu iepirkumu saistības

Zaļais STEM

Koksne & biomateriālu apvienojums

Praktisks piedāvājums Latvijai: no pirmā kontakta līdz darbam un R&D.

01 Skola

STEM, koksne un dizains

02 Apmaksāta īsā prakse

16-19 gadi

03 PIA / LBTU / RTU

Mācību un prasmju ceļš

04 Reāli izaicinājumi

Laboratorija un uzņēmums

05 Garāka prakse

Mentors un projekts

06 Darbs / R&D

Augstākas vērtības karjera

Mērām pāreju uz nākamo soli.

KPI: konversija, sieviešu īpatsvars, noturēšana,
uzņēmumu līdzfinansējums, prototipi

Kopīgs mērķis - augstāka vērtība

No katras ilgtspējīgi pieejamas
biomasas vienības radīt vairāk
**zināšanu un vērtības, ilglaicīgu
produktu, kvalificētu darbvietu.**

**Latvijas priekšrocība būs jaunietis,
kurš koksnē redz tehnoloģiju karjeru.**

